

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 21 juni 2021
(OR. en)

9837/21

COPS 232
CIVCOM 104
POLMIL 90
CFSP/PESC 597
CSDP/PSDC 319
RELEX 564
JAI 730

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	9678/21 COPS 226 CIVCOM 101 POLMIL 87 CFSP/PESC 574 CSDP/PSDC 308 RELEX 537 JAI 710
Ärende:	Rådets slutsatser om EU:s strategi för kulturarv vid konflikter och kriser

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om EU:s strategi för kulturarv vid konflikter och kriser, som godkändes av rådet vid dess möte den 21 juni 2021

**RÅDETS SLUTSATSER OM
EU:S STRATEGI FÖR KULTURARV VID KONFLIKTER OCH KRISER**

1. Rådet erinrar om sina slutsatser av den 8 april 2019 om EU:s strategiska förhållningssätt till internationella kulturella förbindelser och bekräftar sitt stöd för integreringen av internationella kulturella förbindelser i EU:s utrikes- och säkerhetspolitik. I detta hänseende välkomnar rådet EU:s koncept för kulturarv i konflikter och kriser, som avsevärt bidrar till att förstärka EU:s strategiska förhållningssätt till fred, säkerhet och utveckling.
2. Rådet är medvetet om kulturarvets roll som ett viktigt verktyg för fred, demokrati och hållbar utveckling, som främjar tolerans, ömsesidig förståelse, försoning samt dialog mellan kulturer och mellan religioner, minskar de sociala spänningarna och förhindrar förnyad upptrappning till våldsam konflikt. Samtidigt är rådet också medvetet om att kulturarvet kan utnyttjas som utlösande faktor för och som måltavla i konflikter och kriser och kan utsättas för desinformation eller informationsmanipulering.

Rådet betonar vikten av att i alla faser av konflikter och kriser vara medveten om och skydda kulturarvet som en del av en konfliktkänslig strategi. Att skydda och värna kulturarvet och främja respekten för kulturell mångfald är grundläggande för att man ska kunna förebygga våldsbejakande extremism, bekämpa desinformation och skapa positiv dialog och inkludering. Rådet erinrar även om sina slutsatser av den 7 december 2020 om EU:s fredsmedling och bekräftar kulturarvets roll som utgångspunkt för medling.

3. Rådet konstaterar att ett engagemang för kulturarvet, inbegripet dess skydd och bevarande, efter en konflikt eller kris bidrar till att skydda både enskilda personers och lokalsamhällens identitet och fungerar som en grund för hållbar återhämtning och varaktig fred och på så sätt bidrar till samhällenas allmänna motståndskraft. I detta sammanhang framhåller rådet vikten av kulturarvets ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter och efterlyser en strategi och konkreta åtgärder som syftar till att stärka en inkluderande och hållbar utveckling, även med avseende på sysselsättningsmöjligheter för lokalsamhällen. Rådet framhåller också vikten av en hållbar kulturturism när det gäller att stödja försörjningsmöjligheter och skapa arbetstillfällen.
4. Rådet betonar vikten av lokalt egenansvar och behovet av att placera lokalsamhällenas behov och deltagande i centrum för insatserna när man hjälper partnerländerna att säkerställa skydd av kulturarvet. I detta sammanhang betonar rådet vikten av utbildning och digitalisering när man ägnar sig åt kapacitetsuppbyggnad på plats, samt behovet av att öka medvetenheten om befintliga databaser om hotade kulturarv. Rådet uppmanar till användning av avancerade digitala verktyg och avancerad digital teknik för att registrera, dokumentera och bevara kulturarv.
5. Rådet bekräftar hur viktigt engagemanget för det immateriella arvet är som ett sätt att bygga upp en gemensam förståelse, särskilt genom att förstärka dialogen mellan kulturer och mellan religioner och genom att säkerställa att traditioner och kunskap överförs. Rådet erinrar om vikten av Unescos konvention från 2003 om tryggnad av det immateriella kulturarvet och betonar den komplementaritet och koppling som kan förekomma mellan det immateriella och det materiella arvet. Dessutom är rådet medvetet om behovet av att stödja åtgärder som syftar till att mildra de negativa effekterna av klimatförändringarna på natur- och kulturarvet.
6. Rådet framhåller hur viktigt EU:s värdebaserade förhållningssätt är i arbetet för att skydda kulturarvet i konflikter och kriser. Rådet betonar också behovet av att anta en konfliktkänslig strategi och respektera principen om att inte vålla skada. Rådet välkomnar det positiva bidrag som EU:s koncept kan utgöra för skyldigheten att skydda genom att stödja insatser som syftar till att skydda och stoppa förstörelse av kulturarv.

7. Rådet upprepar EU:s åtagande för ett fullständigt genomförande av agendan för kvinnor, fred och säkerhet och noterar bidraget från EU:s koncept för kulturarv till genomförandet av EU:s policyram för agendan för kvinnor, fred och säkerhet, inbegripet EU:s strategi och handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet. I detta sammanhang framhåller rådet ytterligare vikten av en inkluderande, rättvis och icke-diskriminerande strategi i engagemanget för kulturarvet i konflikter och kriser, särskilt när det gäller aspekter som rör kön, ungdomar, personer som tillhör minoriteter, religion och lokalsamhällen samt ursprungsbefolkningar.
8. Rådet betonar EU:s engagemang för att upprätthålla och stärka den regelbaserade världsordningen, med Förenta nationerna (FN) i centrum, i syfte att skydda och värna kulturarvet och säkerställa effektiv multilateralism som baseras på respekt för folkrättsliga normer och principer, internationell humanitär rätt och skydd av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Rådet är också medvetet om frågans människorättsaspekt, i enlighet med resolutionen från FN:s råd för mänskliga rättigheter av den 6 oktober 2016 om kulturella rättigheter och skydd av kulturarvet.

Rådet erinrar också om vikten av att stärka partnerskapen med relevanta internationella organisationer, särskilt Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur (Unesco) och Europarådet, regionala organisationer samt relevanta mellanstatliga och icke-statliga organisationer, för att skydda och värna kulturarvet.
9. Rådet begär att skyddet och värnandet av kulturarvet lyfts fram i relevanta strategiska dokument och programdokument samt integreras i rådets arbete inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

10. Rådet erinrar om att EU:s strategi för kulturarv vid konflikter och kriser är en del av EU:s integrerade strategi för externa konflikter och kriser, där kulturarvsstrategin utgör en del av de politiskt och operativt samstämmiga åtgärderna från EU:s sida inom ramen för EU:s globala strategi. Rådet understryker också vikten av samordning mellan medlemsstaternas instrument och initiativ för att förbättra kapaciteten att reagera snabbt när det gäller att skydda kulturarvet och förhindra att det förstörs under och efter kriser, i syfte att åstadkomma stabilitet och fred.

Rådet framhåller också vikten av att integrera skyddet av kulturarvet i alla relevanta dimensioner av EU:s verktygslåda för konflikter och kriser, bland annat i den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP) samt andra områden av EU:s yttre åtgärder och i lämpliga finansieringsinstrument, inbegripet instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete (NDICI) – Europa i världen.

11. Rådet betonar också vikten av det bidrag som GSFP-uppdrag och GSFP-insatser, med full respekt för sin huvuduppgift, kan ge när det gäller att ta itu med säkerhetsrelaterade utmaningar i samband med bevarandet och skyddet av kulturarvet.

I detta sammanhang och i linje med den civila GSFP-pakten och rådets slutsatser av den 7 december 2020 ser rådet fram emot ett särskilt minikoncept för att utforska möjligheterna att vid behov utveckla de civila GSFP-uppdragens insatser på detta område, till exempel genom eventuella kapacitetssupplemningsprogram eller utbildningsverksamheter.

12. Rådet erinrar om sina slutsatser av den 16 juni 2020 om EU:s yttre åtgärder för att förebygga och bekämpa terrorism och våldsbejakande extremism. Rådet betonar att olagliga utgrävningar, plundringar och olaglig handel med kulturföremål innebär allvarliga säkerhetshot, eftersom detta utgör en finansieringskälla för organiserad brottslighet och terroristverksamhet. Detta får också sociokulturella följder, eftersom det är fråga om ett politiskt verktyg för att försvaga lokalsamhällen och identiteter. I detta hänseende upprepar rådet att det finns ett akut behov av att intensifiera kampen mot olaglig handel med kulturföremål och kampen mot terrorism, även på grundval av befintliga internationella rättsliga ramar, såsom relevanta rättsliga instrument inom FN, Europarådet och andra liknande instrument, i förekommande fall. Rådet uppmanar till ytterligare nära samarbete och synergier med aktörer på området för rättsliga och inrikes frågor. Rådet ser fram emot att kommissionen utarbetar en handlingsplan för att bekämpa olaglig handel med kulturföremål enligt förslaget i kommissionens meddelande om EU:s strategi för att bekämpa organiserad brottslighet 2021–2025, som offentliggjordes den 13 april 2021, och insisterar på vikten av att ta itu med både den interna och den externa dimensionen av frågan.
13. Rådet uppmanar medlemsstaterna att stärka samarbetet mellan relevanta ministerier, lokala och regionala myndigheter och andra berörda intressenter, bland annat civilsamhället och den akademiska världen, samt relevanta internationella, regionala, mellanstatliga och icke-statliga organisationer. Rådet betonar vikten av att man bland alla EU-intressenter samlar in och utbyter bästa praxis om kulturarvsinitiativ som utarbetats i konflikt- och krissituationer och efter konflikter.
14. Rådet uppmanar Europeiska utrikestjänsten att tillsammans med kommissionen och alla relevanta EU-byråer och EU-organ utbyta bästa praxis och utveckla expertis i syfte att integrera kulturarvet och dess skydd i konfliktförebyggandet och krishanteringen. Rådet uppmanar också Europeiska utrikestjänsten och kommissionen att inom ett år och på regelbunden basis rapportera till kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik om framstegen med genomförandet av de föreslagna åtgärderna och om konceptets huvudsakliga inslag.